

POSUDEK ŠKOLITELE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Katedra: Katedra fundamentální a dogmatické teologie
Školitel: doc. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.

Autor/ka: Lucia Atanasiová
Název: *Snubní význam těla dle katechezí Jana Pavla II.*
Rozsah: 84586 znaků, tj. 47 normostran

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	X			
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)			X	
Formální zpracování (celková struktura a logičnost)	X			
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednotu poznámkového a kritického aparátu	X			
Zpracování příloh	X			
Celková typografická úprava	X			
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení		X		
Práce stanovených cílů dosahuje		X		
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou		X		
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy		X		
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá ji		X		
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle		X		

2. Celkové hodnocení práce

Podle původního zadání měla být kvalifikační práce soustředěna k významu sousloví „snubní význam těla“ v knize katechezí Jana Pavla II., jež vyšla v českém překladu s názvem *Teologie těla*. Autorka měla celou knihu pročíst prizmatem onoho sousloví, vytipovat texty, v nichž se nachází, citovat je, provést jejich kontextualizaci a výklad. V odevzdané práci se ovšem analýza (s. 12–13) omezila na letmý odkaz na několik kapitol, v nichž se obrat vyskytuje, nepracuje přímo s textem: s citací, kontextualizací, výkladem. Nutno proto konstatovat, že autorka opouští zadání a vydala se vlastní cestou; v relativně pokročilé fázi zpracování tématu, kdy již z časových důvodů nebylo možné práci podrobně pročíst, natož pak přepracovat, jí bylo řečeno, aby tímto způsobem své dílo dokončila.

Vzhledem k tomu, že autorka nevychází z uvedené analýzy, nutno uzavřít, že dává sousloví „snubní význam těla“ takový význam, který ze studované knihy sama vyčetla. Je očividné, že se přitom soustředila na první cyklus katechezí, který byl věnován „počátku“: tomu, jak rozumět polarizované jednotě člověka, muže a ženy, v okamžiku (tj. z hlediska) stvoření. Spíše jen letmo se dotýká cyklů dalších.

Ve skutečnosti má její práce povahu jakéhosi resumé výchozího textu, ovšem pouze selektivního a – v tomto výběru – nezdůvodněného.

Nezdá se smysluplné poukazovat analyticky na nedostatky práce. Pouze pro příklad tu lze uvést několik poznámek k prvním stránkám:

- Úvodní odstavec kap. 1 nepostihuje celkovou strukturu kapitoly.
- Část životopisu Jana Pavla II. je převzata z Wikipedie, dokonce bez udání pramene (autorka byla upozorněna, že to není možné a že má pracovat s primární literaturou).
- Představení struktury knihy katechezí mělo být přehlednější.
- Z šesti cyklů autorka prezentovala samostatně první tři, ostatní (graficky neodděleně) shrnula, aniž by zdůvodnila, proč se jí jeví méně významné (pouze letmo na s. 12: čerpala nejvíc z prvních tří částí – opět bez zdůvodnění).
- V kap. 1.3 autorka poskytuje výsledky své analýzy *Teologie těla* prizmatem sousloví „snubní význam těla“ (sama uvšem uvádí, že analyzuje toto sousloví samo!); analýza není pro svou povrchnost zdařilá.
- Kap. 2.1 prezentuje „příběh o stvoření“ jako umělecké dílo. Je na čtenářovi, aby pochopil, že tu je řeč o Gn 1–2. Autorka se nechává unášet slovy, nepodává však – pro celý další průběh práce relevantní – informace o biblickém textu, jenž bude promyšlen (stáří, originální jazyk, redakce atp.), ani o tom, z jakého zorného úhlu se k němu papež obrátil (to je letmo zmíněno na s. 10).
- Na s. 15 je ve stopách Jana Pavla II. řeč o tom, že se „historický člověk“ po prvotním hříchu oddělil od svého „počátku“, avšak celá práce postuluje mezi historickým člověkem a jeho stvořeností kontinuitu v diskontinuitě. Tuto zcela klíčovou skutečnost autorka neobjasňuje. Papež je přitom ve své knize subtilnější (srov. v ní např. upřesnění na s. 33–39, 89, 96 atp.).
- Na s. 24–25 autorka správně naznačuje, že je-li pohlavní rozlišenost muže a ženy výrazem toho, že je člověk obrazem Božím, pak proto, že je v ní založen a vyjádřen bytostný interpersonální ráz člověka, jeho povolání k životu ve společenství lásky: zde je obraz Trojice. Správně je také řečeno, že to neznamená, že by Trojice sama byla „sexuální“. Nelze však zůstat u této negace. Proč by totiž pak měla vyjadřovat vztahovost Trojice právě lidská pohlavnost a ne vztahovost jak taková? Je třeba hledat pozitivní základ mužství a ženství v Trojici, i když s poukazem na to, že tato analogie implikuje „vždy větší nepodobnost“. Viz k tomu např. v trinitologii prof. Pospíšila, s níž se autorka seznámila v průběhu studia.
- Na s. 24 je řečeno, že Bůh přesahuje jakýkoli lidský obraz nebo analogii. V teologii je takové tvrzení velmi závažné a nelze mu rozumět jinak, než jako popření analogie

mezi Stvořitelem a tvorem. To však autorka nezamýšlí. Její potíž souvisí s tím, že nerozumí správně pojmu analogie, který si nastudovala ve Wikipedii, nikoli v nějaké relevantní publikaci, nejlépe teologické. Analogie byla definována IV. lateránským koncilem slovy „inter Creatorem et creaturam non potest tanta similitudo notari, quin inter eos maior sit dissimilitudo notanda (mezi Stvořitelem a tvorem nelze konstatovat žádnou takovou míru podobnosti, aby mezi nimi nemusela být konstatována ještě větší nepodobnost“). To, že Bůh přesahuje jakoukoli podobnost s tvorem (jež tím ovšem není popřena), je přímo obsahem pojmu analogie – netřeba proto říkat, že Bůh přesahuje analogii jako takovou.

➤ Atd.

Nutno tedy uzavřít, že se práce bohužel nepovedla tak, jak by bylo bývalo na místě. Na druhé straně však je třeba ocenit, že se autorka zvolenému tématu skutečně věnovala, nastudovala je z primární i sekundární literatury a pokusila se mu dát podobu svébytné prezentace. Není to přímo představení knihy Jana Pavla II. – spíše variace na ni. Některé pasáže jsou vskutku zdařilé.

3. Otázky a náměty k obhajobě

V prezentaci práce (vstupní moment obhajoby) by měla studentka velmi stručně a jednoduše odpovědět na otázku, co je dle bl. Jana Pavla II. „snubní význam těla“.

Doporučení k obhajobě

doporučuji

V Praze dne 18. května 2011

doc. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.